

Natuurtoets

Proeftuin Fokmast

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een omgevingsplan

projectnummer 418150
definitief revisie 00
31 januari 2019

Natuurtoets

Proeftuin Fokmast

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een omgevingsplan

projectnummer 418150

definitief revisie 00
31 januari 2019

Auteurs

SCHJ van Eijk

Opdrachtgever

Gemeente Goirle
Postbus 17
5050 AA Goirle

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

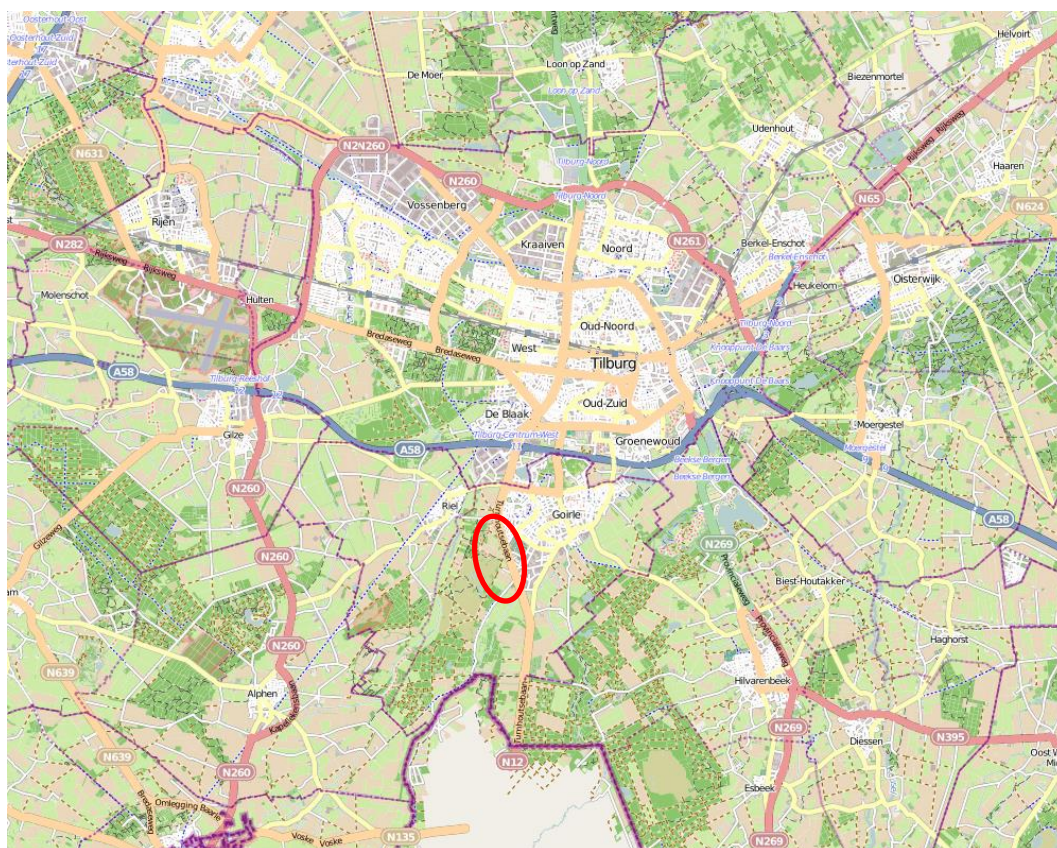
De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
	definitief	C Schellingen	M Stabel

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Planvoornemen	2
1.3	Doel en onderzoeksvragen	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Soortbescherming	5
2.3	Gebiedsbescherming	6
2.3.1	Natura 2000	6
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	6
2.3.3	Bescherming van houtopstanden	7
3	Methodiek	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Bureauonderzoek	8
3.3	Terreinbezoek	9
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	9
4	Resultaten	10
4.1	Gebiedsbeschrijving	10
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	10
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	12
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	15
4.3	Beschermde gebieden	16
4.3.1	Natura 2000-gebieden	16
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	17
4.3.3	Bescherming van houtopstanden	17
5	Toetsing	19
5.1	Toetsing effect op beschermde soorten	19
5.1.1	Vogels	19
5.1.2	Zoogdieren	20
5.1.3	Reptielen	21
5.1.4	Uitvoerbaarheid van het voornemen in relatie tot (mogelijk) aanwezige soorten	21
5.2	Effecten op beschermde gebieden	21
5.2.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	21
5.2.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	22
5.2.3	Bescherming van houtopstanden	22
6	Bronnen	24

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter, 2018.

Conclusies en advies

De gemeente Goirle is voornemens om ten westen van de kern van Goirle een aantal functies, waaronder een manege en een puinbreker, een nieuwe plek te geven. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

In de directe omgeving van het plangebied is een Natura 2000-gebied aanwezig. Effecten van het voornemen op dit gebied zijn niet op voorhand uit te sluiten. Daarom moet een passende beoordeling opgesteld worden.

In het plangebied zijn NNN-gebieden aanwezig. In delen van deze NNN is natuurontwikkeling gepland. Geadviseerd wordt om in overleg met de provincie, als zijnde bevoegd gezag, te overleggen hoe deze ontwikkeling vorm gegeven moet worden binnen de bestaande beleidskaders ten aanzien van het NNN.

Tabel 0.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja	Ja
Effecten?	Mogelijk	Mogelijk
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja	Ja
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Afhankelijk van uitkomsten	Ja, na afstemming bevoegd gezag.

Conclusies: beschermde houtopstanden

In het plangebied zijn bomen aanwezig die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Indien deze bomen gekapt moeten worden, moet een kapmelding gedaan worden. Indien niet aan de voorwaarden horend bij deze melding voldaan kan worden is een ontheffing nodig.

Conclusies: Beschermde soorten

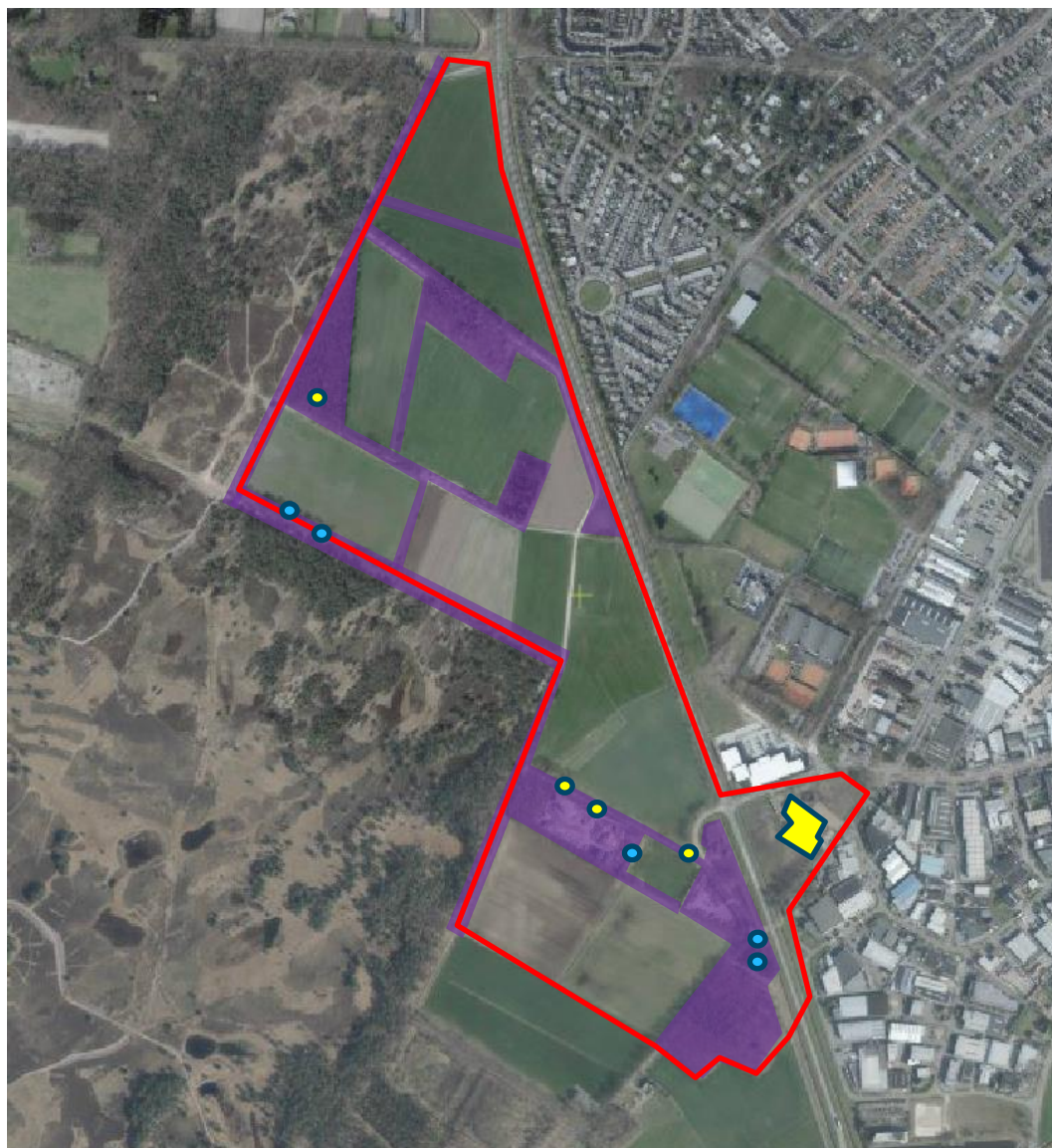
Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied:

- Algemene broedvogels (zeer waarschijnlijk nestplaatsen);
- Wezel, bunzing, steenmarter (mogelijk verblijfplaatsen);
- Vleermuizen (mogelijk verblijfplaatsen, vliegroutes, foerageergebied);
- Levendbarende hagedis en hazelworm (mogelijk aanwezig);
- Huismus (mogelijk nesten);
- Jaarrond beschermde nesten (mogelijk nesten).

In Tabel 0.2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

Tabel 0.2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Huisumus (jaarrond beschermd)	Mogelijk (in bebouwing)	Mogelijk (indien aanwezig, bij sloop bebouwing)	Mogelijk	Ja, maar mogelijk maatregelen nodig
Overige Jaarrond beschermde nesten	Mogelijk (in bomen)	Mogelijk (indien aanwezig, bij kap bomen)	Mogelijk	Ja, maar mogelijk maatregelen nodig
Wezel, bunzing, steenmarter	Mogelijk (in bosschages)	Mogelijk (indien aanwezig, bij kap bosschages)	Mogelijk	Ja, maar mogelijk maatregelen nodig
Levendbarende hagedis en hazelworm	Mogelijk (in ruigte / bosschages)	Mogelijk (indien aanwezig, bij kap bosschages)	Mogelijk	Ja, maar mogelijk maatregelen nodig
Vleermuizen	Mogelijk (verblijfplaatsen in bomen of in bebouwing)	Mogelijk (indien aanwezig, bij sloop bebouwing en/of kap bomen)	Mogelijk	Ja, maar mogelijk maatregelen nodig

- Holte in boom, mogelijk geschikt als vleermuisverblijf.
 - Nest, mogelijk jaarrond beschermd.
 - Biotoop met mogelijk verblijfplaats van kleine marterachtigen en leefgebied reptielen.
 - Gebouwen met mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen / nesten van huismus.
- Figuur 0.1. Waarnemingen van (mogelijk) beschermde natuurwaarden. Bron: Globespotter.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Goirle is voornemens om ten westen van de kern van Goirle een aantal functies, waaronder een manege en een puinbreker, een nieuwe plek te geven. Dit voornemen is echter in het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter.

1.2 Planvoornemen

Het plangebied wordt heringericht waarbij ruimte wordt gemaakt voor de manege, de puinbreker en natuur. Een impressie van de toekomstige inrichting is weergegeven op Figuur 1.2. De huidige puinbreker wordt deels verplaatst. De gemeentewerf blijft liggen op de huidige locatie, maar wordt voor een deel wel aangepast. In grote delen van het gebied wordt natuur aangelegd waarbij delen worden afgegraven. De exacte invulling van deze natuurlijke inrichting is nog onbekend. De manege aan de oostkant van de Turnhoutsebaan wordt afgebroken. De exacte invulling van deze locatie is nog onbekend.

Figuur 1.2. Schets planvoornemen (Gemeente Goirle, 2019).

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland; NNN) en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of

voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?
- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden (NNN en/of Natura 2000) voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen – gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

2.3.3 Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;
- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elsen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets.

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

Naast bescherming van houtopstanden via de Wet natuurbescherming zijn er mogelijk ook nog andere instrumenten die de houtopstanden in het plangebied beschermen. Bijvoorbeeld via beleid van de gemeente. Op de bescherming, anders dan door de Wet natuurbescherming, wordt in deze rapportage niet verder ingegaan.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2013-2018 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Nast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of

provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 10-12-2018 is vanaf circa 12:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 7 C°. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt in de provincie Noord Brabant, in de gemeente Goirle. Het plangebied ligt ten westen van de kern van Goirle tussen de Turnhoutsebaan en de Regte Heide in. Daarnaast maakt ook het huidige terrein van manege de Heideruiter deel uit van het plangebied. Het plangebied bestaat uit landbouwpercelen, een puinbreker, een manege, bospercelen en een aantal onverharde wegen. Een impressie van het plangebied is weergegeven in Figuur 4.1.

Figuur 4.1. Impressie van het plangebied.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-

vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2013-2018).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Bunzing			X
	Eekhoorn			X
	Steenmarter			X
	Wezel			X
Amfibieën	Alpenwatersalamander			X
	Heikikker		X	
	Kamsalamander		X	
	Poelkikker		X	
	Vinpootsalamander			X
Reptielen	Hazelworm			X
	Levendbarende hagedis			X
Insecten - Dagvlinders Insecten - Libellen	Gentiaanblauwtje			X
	Bosbeekjuffer			X
	Gevlekte witsnuitlibel		X	
	Hoogveenglanslibel			X
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Geen waarnemingen			
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

**Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, franjestaart, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Op basis van de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief waargenomen. In het plangebied is een aantal nesten waargenomen tijdens het terreinbezoek. Van deze nesten kan niet op voorhand uitgesloten worden dat het gaat om jaarrond beschermde nesten van bijvoorbeeld buizerd, havik, ransuil, sperwer en of wespandief. De locaties van de nesten zijn weergegeven op Figuur 0.1. Een impressie van twee nesten is weergegeven op Figuur 4.2.

Figuur 4.2. Mogelijk jaarrond beschermde nesten in het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt dat de huismus recent is waargenomen dicht bij het plangebied. De huismus nestelt in gebouwen. De enige gebouwen in het plangebied liggen rond de manege. De waarnemingen van de huismussen komen uit de buurt van de manege. Tijdens het terreinbezoek zijn geen huismussen waargenomen. Het biotoop rond de manege is echter zeer geschikt voor huismussen door de aanwezigheid van (groenblijvende) beplanting dicht bij bebouwing. Ook de gebouwen zijn in potentie geschikt als nestlocatie. Daarmee kan niet worden uitgesloten dat de huismus nesten heeft op het terrein van de manege.

Het is uit te sluiten dat nesten van gierzwaluwen in het plangebied aanwezig zijn. Gierzwaluwen nestelen in gebouwen in bebouwde omgeving. De gebouwen van de manege zijn niet geschikt voor gierzwaluwen doordat geschikte holtes voor deze soort ontbreken. Daarmee kan het voorkomen van nesten van gierzwaluwen in het plangebied worden uitgesloten.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de kerkuil of steenuil een nest heeft in het plangebied. Kerkuilen en steenuilen broeden in gebouwen of nestkasten. Er zijn geen nestkasten in het plangebied aanwezig. Ook zijn geen braakballen van de uilen in het plangebied gevonden. Met name de manege zou een geschikte locatie vormen voor de uil. Er zijn geen aanwijzingen (nest, braakballen, krijtsporen) dat een nest op deze locatie aanwezig is.

Nesten van roeken, die in een kolonie broeden, hadden zichtbaar moeten zijn tijdens het terreinbezoek. Deze nesten waren niet aanwezig. Daarmee kan worden uitgesloten dat nesten van roeken in het plangebied voorkomen.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Dat geldt ook voor de nesten van de huiswaluw die aanwezig zijn bij de manege. In de omgeving zijn voldoende alternatieve locaties aanwezig waar de soort haar nest kan bouwen.

Algemene vogelsoorten

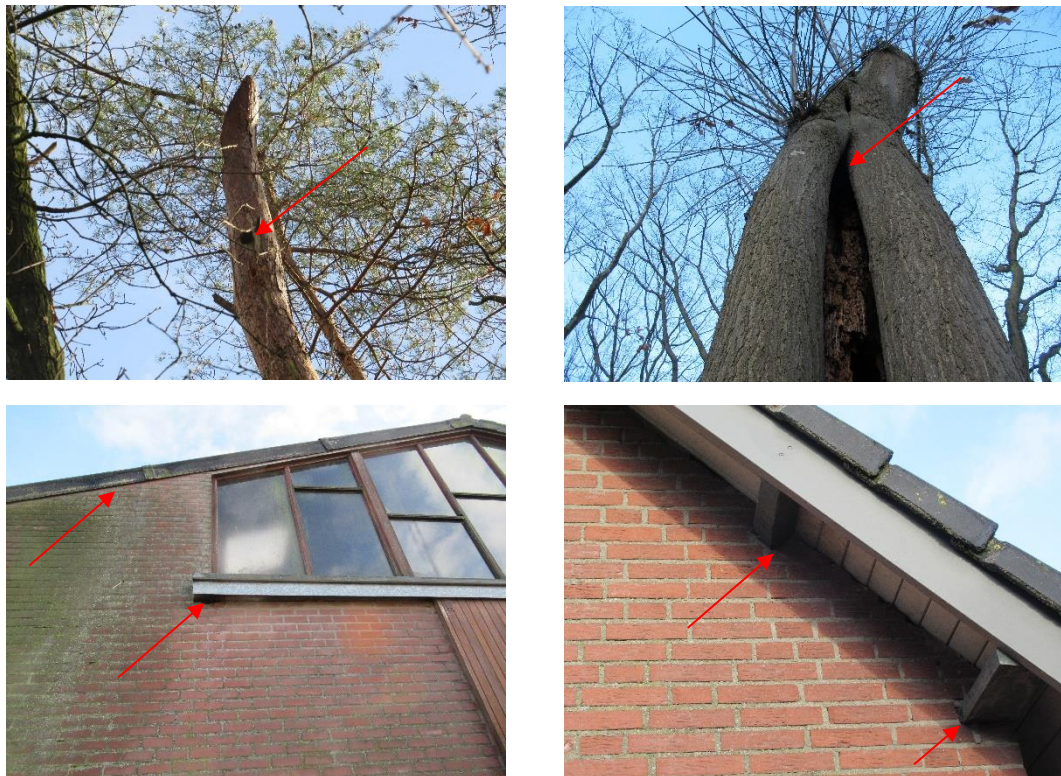
Het is zeer aannemelijk dat in het broedseizoen broedgevallen van algemene broedvogels in het plangebied voorkomen.

Zoogdieren

Vleermuizen

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holten of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied zijn op enkele plaatsen bomen aanwezig met holtes die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Een aantal van deze plekken zijn weergegeven op Figuur 0.1. Naast bomen met holtes zijn ook de gebouwen op het terrein van de manege in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Op Figuur 4.3. is een impressie gegeven van een aantal plekken met mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen.

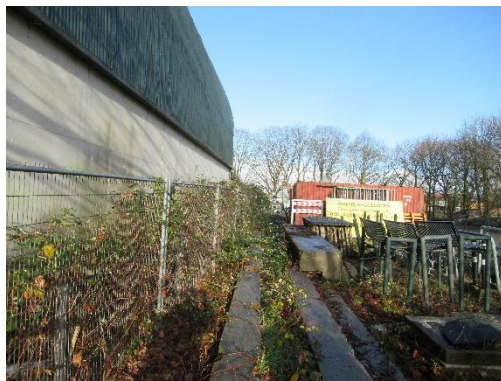

Figuur 4.3. Locatie met mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen.

Naast de mogelijke aanwezige verblijfplaatsen in het plangebied is het ook niet uit te sluiten dat in het plangebied vliegroutes en of foerageergebied van vleermuizen aanwezig zijn.

Overige (land)zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de steenmarter, wezel en bunzing in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. In het plangebied is op verschillende plekken biotoop aanwezig dat geschikt is als verblijfplaats voor de bunzing, wezel en steenmarter. De bunzing en de wezel hebben hun verblijfplaats met name in ruigtes. De steenmarter heeft zijn verblijfplaats met name in of bij gebouwen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat het terrein van de manege geschikt is als verblijfplaats van de steenmarter. Er zijn ook geen uitwerpselen of markeersporen gevonden. Het gebied rond de puinbreker lijkt wel geschikt voor een verblijfplaats.

Figuur 4.4. Geschikte biotopen voor kleine marterachtigen.

De eekhoorn is ook in de omgeving van het plangebied waargenomen volgens de bureaustudie. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten van eekhoorns waargenomen in het plangebied. Bij aanwezigheid hadden deze nesten zichtbaar moeten zijn. Daarmee kan worden uitgesloten dat verblijfplaatsen van eekhoorns in het plangebied aanwezig zijn. Het kan niet worden uitgesloten dat de eekhoorn in het plangebied foerageert.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de hazelworm en de levendbarende hagedis in het plangebied voorkomen. In het plangebied zijn op verschillende plekken biotopen aanwezig die geschikt zijn voor de levendbarende hagedis en of de hazelworm. De bosachtige en struweelachtige vegetaties in het plangebied zijn geschikt voor de hazelworm. De struweelachtige vegetaties met plekken om te zonnen zijn geschikt voor de levendbarende hagedis. Op Figuur 4.5 zijn twee voorbeelden gegeven van deze biotopen.

Figuur 4.5. Links: geschikt biotoop hazelworm. Rechts: geschikt biotoop levendbarende hagedis en hazelworm.

Amfibieën

In het plangebied is geen water aanwezig dat geschikt is als voortplantingswater voor beschermde amfibieën. De greppels aan de westkant van de Turnhoutsebaan staan droog. Uit luchtfoto's blijkt dat dit de afgelopen jaren ook zo was (Globespotter). In de greppels staat ook geen vegetatie die kenmerkend is voor waterlopen waar langere tijd water in staat. De greppels aan de oostkant van de Turnhoutsebaan waren tijdens het terreinbezoek watervoerend. Deze greppels hebben geen natuurlijk karakter en liggen voor het grootste deel vol met bladeren. Ook ontbreekt geschikt landbiotoop in de buurt van deze waterlopen door de aanwezigheid van de Turnhoutsebaan en de intensief gebruikte weilanden van de manege. Daarmee is het plangebied ongeschikt voor zwaardere beschermde amfibieën zoals de op basis van de bureaustudie verwachte alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker en vinpootsalamander.

Vissen

De greppels in het plangebied staan (het grootste deel van het jaar) droog. Daarmee vormen deze greppels geen geschikt biotoop voor zwaardere beschermde vissoorten. Het kan daarmee worden uitgesloten dat zwaardere beschermde vissen in het plangebied voorkomen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied het gentiaanblauwtje, de bosbeekjuffer, de gevlekte witsnuitlibel en de hoogveenglanslibel zijn waargenomen.

Het gentiaanblauwtje is afhankelijk van het gentiaanklokje. Zowel de waarnemingen van het klokje als van de vlinder komen van de Regte heide. Het biotoop op deze heide is ook zeer geschikt voor beide soorten. Het plangebied heeft een minder geschikt biotoop voor deze soorten. Daarmee kan worden uitgesloten dat het gentiaanblauwtje in het plangebied voorkomt.

De libellen uit de bureaustudie zijn allemaal afhankelijk van water in hun directe leefomgeving. Dit water ontbreekt in het plangebied. Daarmee kan worden uitgesloten dat de zwaardere beschermde libellen in het plangebied voorkomen.

Flora

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten in het plangebied of de directe omgeving. Ondanks het feit dat een natuurgebied van een hoge natuurlijke kwaliteit tegen het plangebied aan ligt. Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Voor een deel van de beschermde planten is dat ook lastig omdat deze in de winter niet of beperkt zichtbaar zijn. Het grootste deel van het plangebied wordt intensief gebruikt als landbouwgebied. Dit biotoop is ongeschikt voor zwaardere beschermde planten. Ook de randen zijn marginaal geschikt vanwege het intensieve agrarische gebruik van aangrenzende percelen. Beschermde planten worden gezien de biotoop-specifieke eisen die die planten aan hun standplaats stellen dan ook niet verwacht.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

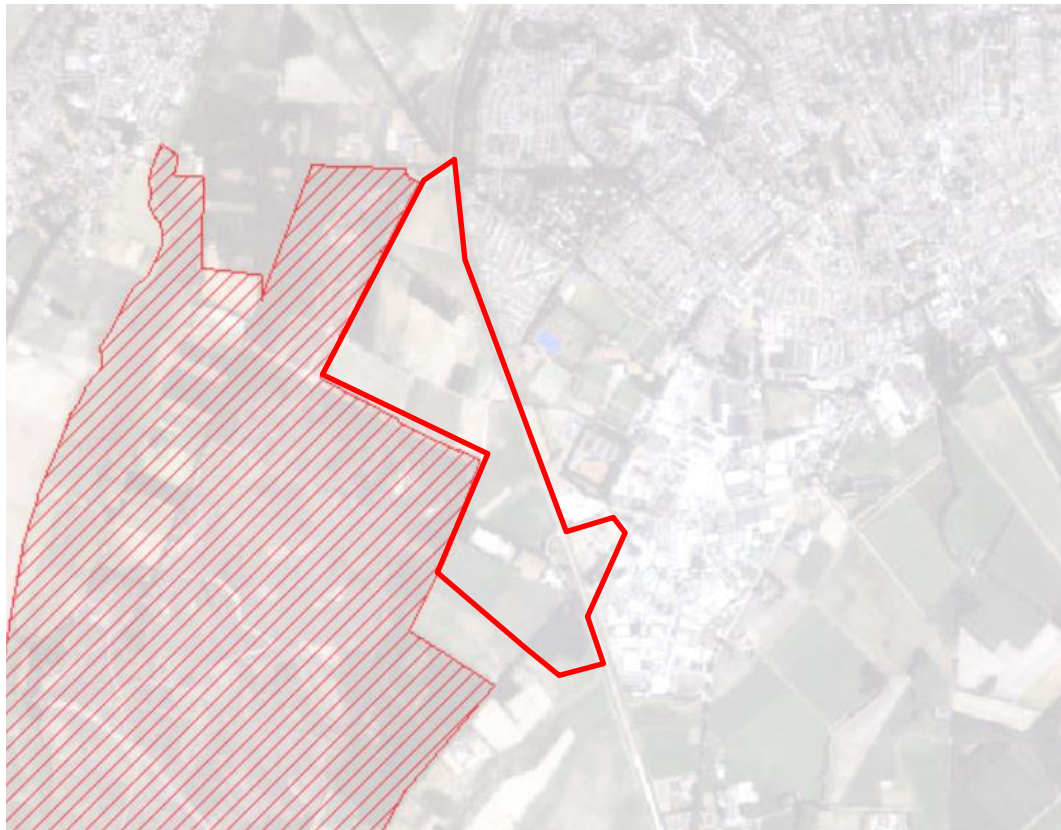
Tabel 4.2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Huismus	Jaarrond beschermd nest	Mogelijk	Mogelijk nestlocatie bij manege
JRBN	Jaarrond beschermd nest	Mogelijk	Verschillende nesten aanwezig, mogelijk JRB
Hazelworm	Artikel 3.10	Mogelijk	
Levendbarende hagedis	Artikel 3.10	Mogelijk	
Steenmarter, bunzing, wezel	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk verblijfplaatsen bij gemeentewerf, puinbreker, of bosschages.
Eekhoorn	Artikel 3.10	Mogelijk	Geen nesten, maar mogelijk wel foerageergebied
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Verblijfplaatsen in bomen, gebouwen en vliegroutes / foerageergebied

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

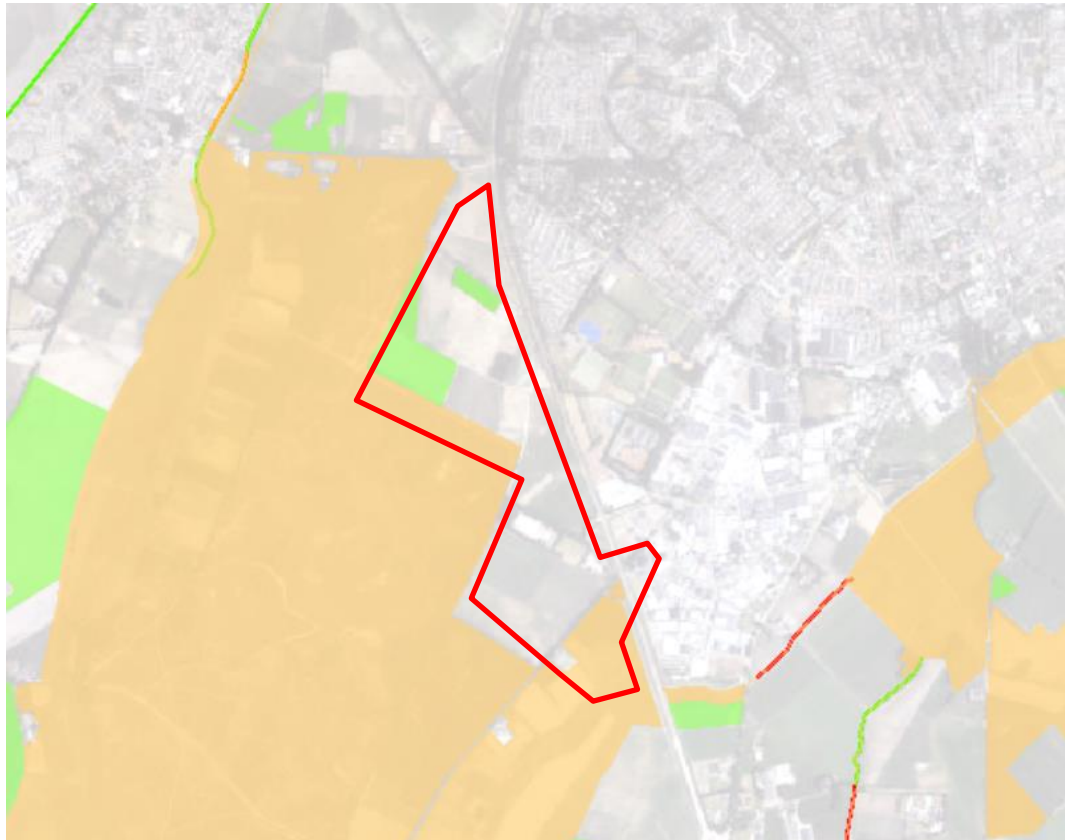
Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Wel ligt het plangebied tegen Natura 2000-gebied Regte Heide & Riels Laag aan.

Figuur 4.6. Ligging van het plangebied (rode contour) ten opzichte van Natura 2000-gebied (rode arcering) (kaartbank.brabant.nl).

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied liggen een aantal stukken NNN-gebied. Daarnaast ligt er tegen het plangebied NNN-gebied aan. Het gaat om gebieden die zijn aangewezen voor de volgende natuurdoeltypen: N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos, N12.05 Kruiden- of faunarijke akker, N07.01 Droge heide, N16.03 Droog bos met productie en N06.04 Vochtige heide.

Figuur 4.7. Ligging van het plangebied ten opzichte van NNN (kaartbank.brabant.nl).

4.3.3 Bescherming van houtopstanden

In het plangebied zijn verschillende houtopstanden aanwezig die voldoen aan de criteria om onder de bescherming van houtopstanden onder de Wet natuurbescherming te vallen. Deze houtopstanden zijn weergegeven in Figuur 4.8.

Figuur 4.8. Ligging door de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden (gele kleur) (bron ondergrond: Globespotter).

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangegeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.2](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Toetsing effect op beschermde soorten

5.1.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 1).

Huismus

Het is niet uit te sluiten dat in de gebouwen rond de manege nesten van huismussen aanwezig zijn. Deze nesten zijn bij aanwezigheid jaarrond beschermd. Het voornemen is om de gebouwen op het manegeterrein te slopen. Om uit te kunnen sluiten dat nesten van huismussen aanwezig zijn is een onderzoek nodig conform de richtlijnen uit het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017). Bij aanwezigheid van nesten van de huismus is sprake van een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming en is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig om de nesten te mogen verwijderen.

Andere (mogelijk jaarrond beschermde) nesten

In het plangebied zijn op een aantal plekken nesten aanwezig waarvan niet op voorhand uitgesloten kan worden dat deze gebruikt worden door soorten die een jaarrond beschermd nest hebben. Deze nesten zijn weergegeven op Figuur 0.1. Het kan gaan om nesten van bijvoorbeeld boomvalk, sperwer, buizerd of ransuil. Het is op dit moment nog niet duidelijk of de mogelijk jaarrond beschermde nesten geraakt gaan worden door de ontwikkeling. Wel is nu al duidelijk dat een deel van de werkzaamheden binnen de invloedssfeer van de nesten gaat plaatsvinden. Bij de uitvoeringsperiode van de werkzaamheden moet daarom rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedgevallen in deze nesten. Verstoring van jaarrond beschermde nesten waardoor de soort mogelijk niet tot broeden komt is, in tegenstelling tot nesten van algemene broedvogels (zie hier onder), niet toegestaan. Afhankelijk van de exacte invulling van het voornemen, de planning van de uitvoering en de manier van uitvoeren kan sprake zijn van een effect op jaarrond beschermde nesten. Het bestemmingsplan kan vastgesteld worden als duidelijkheid is hier over. Daarom is een onderzoek nodig naar het daadwerkelijk voorkomen van jaarrond beschermde nesten. Mogelijk is op basis van de bevindingen uit dit onderzoek de conclusie dat de voorgenomen ontwikkelingen leiden tot een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming waarvoor een ontheffing nodig in het kader van de Wet natuurbescherming. Het is aan te bevelen om in het broedseizoen een aantal keren het gebruik van de nesten te bekijken. De richtlijnen uit bijvoorbeeld het kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017) en de SOVON BMP-methode kunnen hierbij als leidraad genomen worden.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet

uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli²) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

5.1.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het kan niet uitgesloten worden dat in het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Het gebouw van de manege en een aantal holtes in bomen vormen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. De locaties zijn weergegeven op Figuur 0.1. Het voornemen is om de gebouwen op de manegeterrein te slopen. Het is niet uit te sluiten dat hierbij verblijven van vleermuizen worden vernietigd. Vleermuizen en hun verblijven zijn beschermd middels Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Om duidelijkheid te verkrijgen over de aanwezigheid van vleermuizen in de gebouwen moet onderzoek worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureau's 2017).

Het is nog niet exact duidelijk of er door de planontwikkeling bomen weg gaan met holtes. Indien bomen met holtes moeten worden gekapt, dan moet onderzocht worden of deze holte geschikt is voor vleermuizen. Dit onderzoek moet ook gedaan worden conform het vleermuisprotocol 2017.

Daarnaast kan het plangebied gebruikt worden als vliegroute en of foerageergebied door vleermuizen. De ontwikkelingen die in het gebied gepland zijn, hebben invloed op het leefgebied van de vleermuis. De mate waar in er sprake is van invloed is afhankelijk van de exacte invulling van de plannen. Vooralsnog lijken er geen foerageergebieden te verdwijnen gezien de aanwezige biotopen. Ook worden geen mogelijke vliegroutes doorbroken gezien het behoud van de bomenrijen/structuren in het landschap. Wanneer de exacte invulling van het gebied bekend is, moet deze toets nog een keer gedaan worden. Alleen bij aantasting van essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute is er sprake van een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming en dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Om het effect op vleermuizen op voorhand tot het minimum te beperken wordt geadviseerd om het werkgebied niet (of vleermuisvriendelijk) te verlichten. Ook mogen werkzaamheden niet plaatsvinden tussen zonsondergang en zonsopkomst.

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Wezel, bunzing, steenmarter

Het is niet uit te sluiten dat verschillende kleine marterachtigen in het plangebied voorkomen. Bij de ontwikkeling rond de puinbreker, de gemeentewerf en verschillende ruigtes en bosschages verdwijnen mogelijk verblijfplaatsen van deze marterachtigen. Marterachtigen zijn beschermd middels artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Om inzicht te krijgen in het voorkomen van de wezel, bunzing en steenmarter moet in het plangebied onderzoek worden uitgevoerd naar het voorkomen van deze soorten. Dit onderzoek moet zich richten op de plekken met geschikt biotoop waar ruimtelijke ingrepen gepland zijn. Het onderzoek moet worden uitgevoerd conform de richtlijnen uit de Handreiking onderzoek kleine marters in relatie tot soortenbescherming (Provincie Noord-Brabant, 2017).

Eekhoorn

Het is niet uit te sluiten dat de eekhoorn in het plangebied voorkomt. Er zijn echter geen nesten aanwezig. Door het voornemen wordt het een deel van het biotoop (tijdelijk) ongeschikt voor de soort. In de omgeving van het plangebied is echter ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig waardoor het voornemen geen effect heeft op de soort. Er is geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling en nader onderzoek is ook niet nodig.

5.1.3 Reptielen

In het plangebied komen mogelijk de hazelworm en de levendbarende hagedis voor. Deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De locaties waar deze soorten voorkomen zijn weergegeven op Figuur 0.1.

Op een aantal locaties waar geschikt leefgebied voor de soorten aanwezig is, zijn ruimtelijke ontwikkelingen gepland. Om te kunnen bepalen of deze ontwikkelingen een effect hebben op de hazelworm en de levendbarende hagedis is een nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten nodig. Dit onderzoek moet plaats vinden conform de richtlijnen uit het kennisdocument levendbarende hagedis (BIJ12, 2017) en de soortinventarisatieprotocollen voor de levendbarende hagedis en hazelworm (Netwerk Groene Bureau's, 2017)

5.1.4 Uitvoerbaarheid van het voornemen in relatie tot (mogelijk) aanwezige soorten

Door het compleet maken en actueel houden van natuurgegevens, het voorkomen van het verstoren van broedgevallen, het optimaliseren van het voornemen vanuit natuur en het eventueel nemen van mitigerende maatregelen al dan niet in combinatie met een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming zorgt er voor dat het plan zoals dat nu voor ligt uitvoerbaar is.

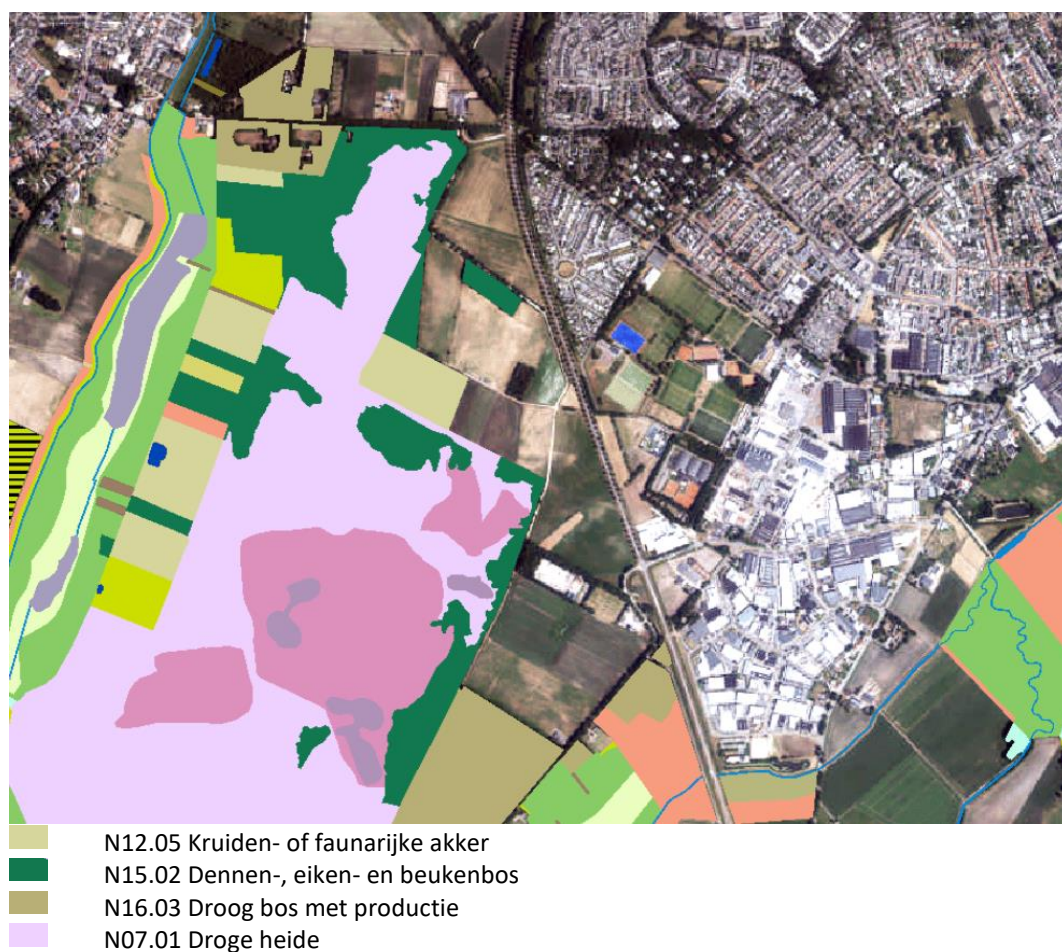
5.2 Effecten op beschermde gebieden

5.2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt nabij het Natura 2000-gebied Regte Heide & Riels Laag. Vanwege de ligging en omvang van het plan ten opzichte van de Natura 2000-gebieden kan niet op voorhand uitgesloten worden dat het plan een significant negatief effect heeft op het gebied. Conform de Wet natuurbescherming dient dan een Passende beoordeling opgesteld te worden. Zonder deze informatie kan niet met zekerheid gesteld worden dat de gebiedsbescherming de uitvoering van het plan niet belemmert.

5.2.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Delen van het plangebied liggen in de NNN. Op enkele delen van deze NNN gebieden is natuurontwikkeling gepland. Deze natuurontwikkeling sluit echter niet geheel aan bij de beleidsmatig vastgestelde natuurdoeltypen (zie Figuur 5.3). Zo worden delen van de bosachtige natuurdoeltypen vervangen door een waterloop met bijbehorende natte vegetatie. Daarnaast wordt het perceel met het natuurdoeltype 12.05 Kruiden- of faunarijke akker afgegraven waardoor de abiotische omstandigheden niet meer aansluiten bij de omstandigheden die nodig zijn voor dit natuurdoeltype (N12.05). Er vindt geen ontwikkeling van “rode functies” plaats binnen NNN-gebied. Daarnaast wordt de puinbreker verder van de Regte Heide af gelegd. De geplande toekomstige inrichting van het gebied biedt daarnaast een grote meerwaarde voor de huidige natuur. Geadviseerd wordt om in overleg met de provincie te bekijken hoe de gewenste ontwikkeling kan worden vormgegeven in relatie tot het NNN-beleid.

Figuur 5.3. Ligging natuurdoeltypen in het plangebied (kaartbank.brabant.nl).

5.2.3 Bescherming van houtopstanden

Afhankelijk van de uiteindelijke inrichting van het gebied en het aantal bomen dat hiervoor gekapt moet worden binnen de beschermde houtopstanden wordt duidelijk of een kapmelding in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Voor het indienen van een kapmelding gelden een aantal voorwaarden. Alleen als niet aan deze voorwaarden kan worden voldaan, moet een ontheffing worden aangevraagd. Deze voorwaarden zijn:

- de kapmelding moet tenminste 6 weken, maar niet meer dan een jaar voordat de houtopstand wordt gekapt, ingediend worden;
- na kap van de houtopstand moeten ter plekke binnen 3 jaar nieuwe bomen geplant worden;
- indien men niet de eigenaar is, moet de eigenaar op de hoogte gesteld worden van de voorgenomen kap.

6 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd.

BIJ12, 2017. Kennisdocument kerkuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument huismus.

BIJ12, 2017. Kennisdocument gierzwaluw.

BIJ12, 2017. Kennisdocument alpenwatersalamander.

BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureau's, 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Netwerk Groene Bureau's, 2017. Soortinventarisatieprotocol levendbarende hagedis.

Netwerk Groene Bureau's, 2017. Soortinventarisatieprotocol hazelworm.

Provincie Noord Brabant, 2017. Handreiking onderzoek kleine marters in relatie tot soortenbescherming.

Overig:

NDFP

kaartbank.brabant.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparemoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblaauwtje		Damhert
	Duinparemoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote paremoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblaauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparemoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparemoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout	Kevers	Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer		Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

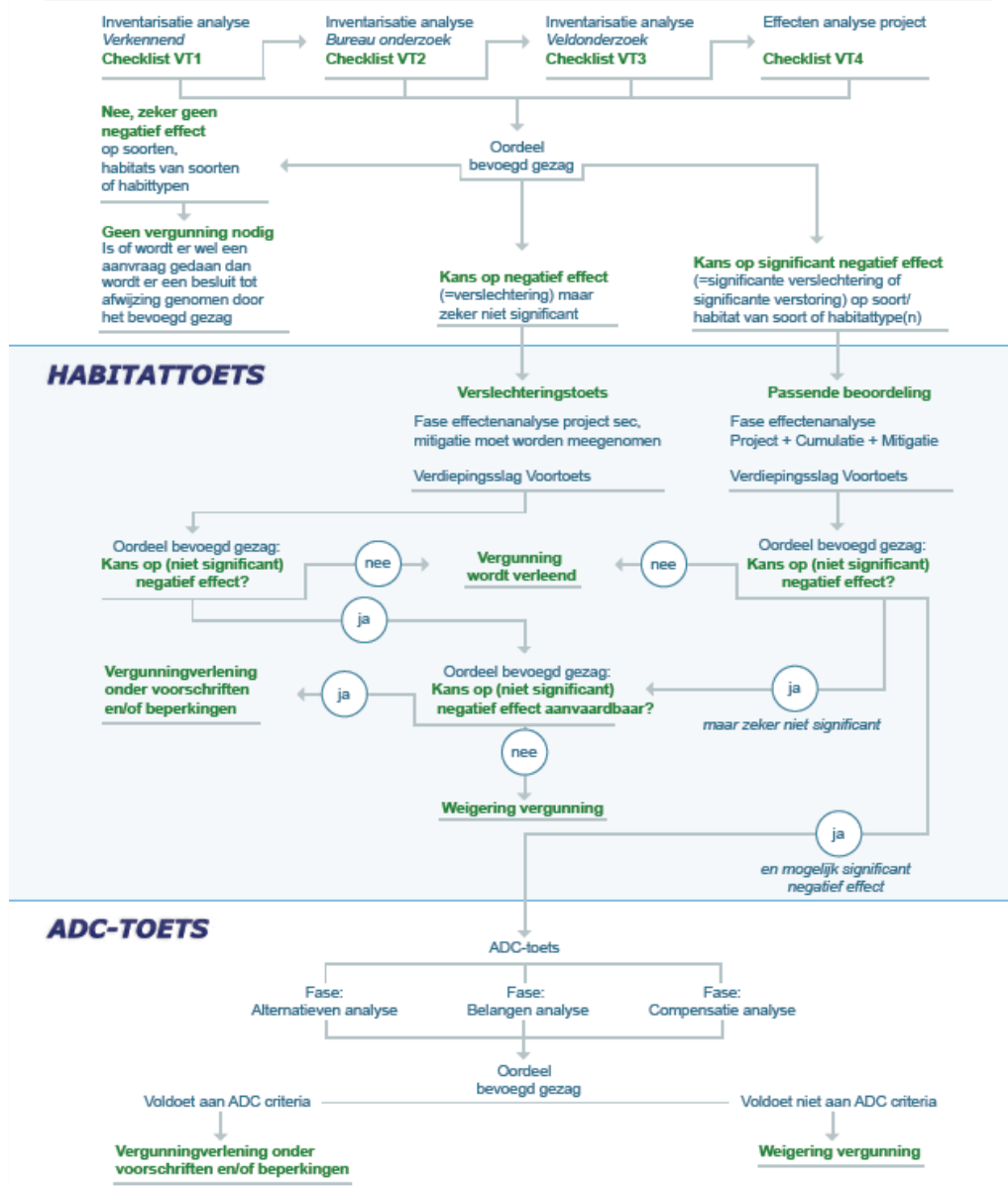
In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. armando.aerts@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 20167

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.